

Nr 444.

Av herrar **Andersson** i Rasjön och **Björling**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 229 angående beredande av stöd åt insättare i vissa sparbanker, m. m.

I proposition nr 229 till årets riksdag föreslår Kungl. Maj:t åtgärder från det allmännas sida till beredande av stöd åt insättare i vissa sparbanker. Rörande omfattningen av och sättet för ett statsingripande i förevarande fall kunna givetvis olika uppfattningar råda. Kungl. Maj:ts förslag innebär, att staten, med vissa inskränkningar, garanterar insättare endast en viss minimiprocent av det belopp, vartill hans fordran hos banken belöper sig. Ett säkerställande genom statsgaranti av insättares hela tillgodohavande skulle enligt förslaget icke ifrågakomma, en ståndpunkt som principiellt torde kunna godtagas beträffande det övervägande flertalet av insättare.

Emellertid finnes bland sparbanksinsättarna en kategori, till vars skyddande lagstiftarna vidtagit särskilda kontrollåtgärder och för vilken ett undantag från nyss angivna regel därför torde vara berättigat. Vi åsyfta härvidlag omyndiga, för vilkas räkning penningmedel deponerats i ifrågavarande banker. Det förefaller som om i dessa fall förutom de av departementschefen som motiv för statens stödaktion föreburna billighetsskälén jämväl vissa moraliska förpliktelser föreläge för staten att ingripa till skydd för insättarnas intressen.

Enligt lagen om förmyndarskap den 27 juni 1924 åligger det förmyndare att göra omyndigs penningmedel räntebärande. Förmyndares handlingsfrihet vid penningeplaceringen är emellertid i lagen starkt begränsad. Endast vissa slag av placering äro tillåtna utan överförmyndarens samtycke, och bland dessa nämnes särskilt insättning i myndlingens namn i sparbank. Då övriga tillåtna placeringar äro mindre bekväma, särskilt när det gäller små belopp, är sparbanksplacering den mest förekommande formen för förvaltning av förmyndaremedel. Men icke nog med att lagstiftarna givit en tydlig fingervisning om att sparbankerna ansetts som synnerligen väl lämpade att mottaga och förvalta omyndigs medel. Genom överförmyndarens under den fortlöpande kontrollen givna godkännande av gjorda dispositioner ha förmyndare och myndling ytterligare fått så att säga officiell bekräftelse på, att medelplaceringen ansetts fullgod i säkerhetshänseende.

De nu inträffade händelserna inom den svenska sparbanksvärlden ge emellertid vid handen, att man vid förmyndarelagens genomförande miss-

räknat sig på sparbankernas genomgående soliditet. Oaktat såväl förmyndare som överförmyndare i alla hänseenden bokstavligen iakttagit lagens föreskrifter, stå många omyndiga nu genom den inträffade kraschen inför olyckan att förlora en större eller mindre del av sin egendom. Då det allmännas kontrollåtgärder i fråga om förvaltningen av omyndigas medel i så anmärkningsvärd grad brustit i effektivitet, synes det fullt berättigat att omyndiga genom statsgaranti hållas helt skadeslösa för förluster vid avvecklingen av den inträdda sparbankskraschen. Ett motsatt förfarande skulle i hög grad rubba allmänhetens tillit till den lagstiftning, som så nyligen genomförts i syfte att ernå bästa möjliga skydd för omyndigas rätt och bästa.

Någon svårighet att utskilja de insättare, varom här är fråga, lär icke förefinnas, och i varje fall kunna respektive överförmyndare lämna för utredningen erforderliga upplysningar. Ej heller torde det sammanlagda beloppet av ifrågavarande insättares tillgodohavanden vara så avsevärt i förhållande till statens tillskott i övrigt, att det behjärtade syftet därför behöver undanskjutas.

På grund av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 229 måtte besluta sådan ändring av de i propositionen föreslagna grunderna för stöd åt insättare i vissa sparbanker, att förluster å omyndigas insatta medel helt täckas genom statsgarantien.

Stockholm den 19 april 1929.

Gustaf Andersson
i Rasjön.

Carl Björling.